Muzica românească în obsedantul deceniu

(Daniela Caraman Fotea, 6 februarie 2006)

Iată un titlu care cheamă cititorul. De ce nu mă mir că noua apariție aparține lui Doru Popovici? Pentru a fi credibilă, și în cazul de față este, tratarea unui asemenea subiect, cere o semnătură autorizată prin implicarea directă în epocă, prin echidistanță și curajul opiniei (mai ales). Numele lui Doru Popovici răspunde „grilei”, convinge fără nevoie de explicații, adăugînd și competența judecăților de valori.

Volumul începe prin reproducerea cîtorva pagini de jurnal: pentru a-și prezenta ascendența, familia, portretul fascinant al tatălui, chirurgul Ion Popovici ucis în 1959 la Gherla. Cu acuratețe devastatoare se luminează în doar o pagină, epoca tulbure premergătoare războiului al doilea, apoi începuturile comunismului. Derularea mărturiilor privește însă în mod anume tinerețea compozitorului derularea studiilor, plasarea creației proprii și a confraților în context. Din anii '50. Nimic neobișnuit pînă aici, dar în panoramarea societății muzicale de epocă, Doru Popovici are curajul și responsabilitatea de a scrie adevăruri nerostitie, numindu-i în derularea biografiei sale, pe culturnici, staliniștii muzicali, „cozile de topor” ale regimului. Fără polemici. Pentru că trebuie să se știe. Cutremurătoare adevăruri! Sunt intervenții chirurgicale în viața și culisele Uniunii Compozitorilor, propuse istoriei, chemate să judece disonanțele „sine ira et studio”. În același timp – vorbeam mai înainte de echidistanță – maeștrii, colegii de care îl leagă contiguitatea opiniilor, primesc dedicații spirituale admirative, de recunoștință și prețuire. Așadar, lumini și umbre din muzica românească.

Cartea are un leit-motiv: revin cu obsesie numele de substanță ale creatorilor de valoare: Mihail Jora, Dimitrie Cuclin, Andricu, Negrea, Vancea, Paul Constantinescu, Rogalski, Silvestri, Enescu. Spre perpetuă ne-uitare.

Citim, transcrise, și însemnări ale studentului Doru Popovici făcute între anii 1950-1955; asupra barocului muzical, Mozart – unul dintre acei maeștri care nu îmbătrînesc niciodată, spune autorul, Beethoven, Maessien, Pann-ul de la Bayreuth, Chopin, Mahler ş.a. Pilduitoare, delectante.

În Pagini de jurnal IV citim despre Compozitorii noștri și arta sonoră de cult: Porumbescu, Kiriac, Vidu, Dima, Mureşianu, Drăgoi, Chirescu... o mini istorie muzicală. Prețioasă. Incheierea este dedicată maeștrilor, celor pe care compozitorul îi consideră profesorii săi: de la Enescu la Rogalski.

O scrisoare adresată Doamnei Georgeta Breazul, cuantifică în titlu ideea care îmbracă viața și opera maestrului Doru Popovici, continuînd să-i fie stea polară: a trăi și a muri în simetrie.